

8ste vergadering

Dinsdag 25 november 2003

Aanvang 13.30 uur

Voorzitter: Timmerman-Buck

Tegenwoordig zijn 69 leden, te weten:

Van de Beeten, Bemelmans-Videc, Van den Berg, Bierman-Beukema toe Water, Broekers-Knol, Van den Broek-Laman Trip, Van Dalen-Schiphorst, Dees, Doek, Doesburg, Dölle, Van Driel, Dupuis, Eigeman, Essers, Van Gennip, De Graaf, Hamel, Hessing, Van Heukelum, Hoekzema, Ten Hoeve, Holdijk, Kalsbeek-Schimmelpenninck van der Oye, Ketting, Klink, Koekkoek, Kox, Van der Lans, Van Leeuwen, Leijnse, Lemstra, Linthorst, Lijten, Maas-de Brouwer, Meindertsmas, Meulenbelt, Middel, Van Middelkoop, Nap-Borger, Noten, Van den Oosten, Pastoor, Pormes, Putters, Van Raak, Rabbinge, De Rijk, Rosenthal, Russell, Schouw, Schuurman, Schuyer, Slagter-Roukema, Soutendijk-van Appeldoorn, Swenker, Sylvester, Tan, Terpstra, Van Thijn, Timmerman-Buck, Vedder-Wubben, Wagemakers, Walsma, Werner, Westerveld, Witteman, Witteveen en Woldring,

en de heren Donner, minister van Justitie, en Rutte, staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

□

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Van der Linden, Jurgens en Platvoet, wegens het bijwonen van de vergadering van het Standing Committee van de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa;

Kohnstamm, wegens ziekte.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: Ingekomen is een beschikking van de voorzitters van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, houdende de aanwijzing van T.R. Doesburg en S.J. van Driel tot lid respectievelijk plaatsvervangend lid van de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad.

Deze aanwijzing ligt op de griffie ter inzage. Ik stel voor, de aanwijzing voor kennisgeving aan te nemen.

Aldus wordt besloten.

De **voorzitter**: De overige ingekomen stukken staan op een lijst die in de zaal ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

(Deze lijst is, met de lijst van besluiten, opgenomen aan het einde van deze editie.)

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede dat ik de heer Van Driel heb benoemd tot voorzitter van de commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Tevens deel ik aan de Kamer mede dat ik op verzoek van de fractie van de Partij van de Arbeid heb aangewezen:

tot lid van de commissies voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid en voor Financiën de heer Leijnse in de bestaande vacatures; tot plaatsvervangend lid van de commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid de heer Noten in de bestaande vacature;

tot plaatsvervangend lid van de commissie voor Financiën de heer Rabbinge in de bestaande vacature.

Ik deel aan de Kamer mede dat op 12 november 2003 de geannoteerde agenda met bijlagen is ontvangen van de JBZ-Raad van 27 en 28 november 2003. Op deze agenda zijn bij dertien agendapunten de ontwerpbesluiten als het Koninkrijk bindend aangemerkt. Op 24 november 2003 werd de aanvullende geannoteerde agenda met bijlagen van de JBZ-Raad van 27 en 28 november 2003 ontvangen. Wegens de late beschikbaarheid van de stukken geldt ten aanzien van deze ontwerpbesluiten dat uitdrukkelijke instemming van de Eerste Kamer nog vereist is. Wel is nota genomen van het vervallen van de agendapunten 2g, GC3, GC5 en GC7. Tevens is nota genomen van het verzoek alsnog in te stemmen met de agendapunten 2k, B6 en GC2 van de JBZ-Raad van 6 november jongstleden.

De bijzondere commissie voor de JBZ-Raad heeft zich heden beraden over de voorgelegde ontwerpbesluiten en adviseert als volgt: ingestemd kan worden met de ontwerpbesluiten geagendeerd bij 2d en GC6a/b (versie 13781/2/03); instemming wordt onthouden bij de ontwerpbesluiten geagendeerd bij 2b, B3, B4 wegens de motie Jurgens; instemming wordt onthouden bij B8, B9, B10 wegens het ontbreken van stukken; instemming wordt onthouden bij GC1 wegens het aanbieden van de ontwerpverordening in de Engelse taal.

Met betrekking tot de JBZ-Raad van 6 november jongstleden kan alsnog worden ingestemd met het ontwerpbesluit geagendeerd bij 2k. Agendapunt B6 stemt overeen met

Voorzitter

2b op de JBZ-Raad van 27 en 28 november 2003, waarmee nog niet is ingestemd. Louter om de formele reden dat nog geen Nederlandstalig document is aangeboden, wordt instemming onthouden bij GC2.

Ik stel de Kamer voor, dit advies te volgen.

Aldus wordt besloten.

Aan de orde is de behandeling van de wetsvoorstellen:

- **Wijziging van de Kieswet in verband met het Besluit van de Raad van de Europese Unie van 25 juni 2002 en 23 september 2002 tot wijziging van de Akte betreffende de verkiezing van de vertegenwoordigers in het Europees Parlement door middel van rechtstreekse algemene verkiezingen, gehecht aan Besluit 76/787/EGKS, EEG, Euratom (Trb. 2003, 16) (28991);**
- **Vaststelling van de begrotingsstaat van het Fonds economische structuurversterking voor het jaar 2004 (29200-D).**

Deze wetsvoorstellen worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van de regeling van de bevrijdende verjaring in het Burgerlijk Wetboek voor gevallen van verborgen schade door letsel of overlijden (26824).**

(Zie vergadering van 28 oktober 2003.)

De **voorzitter**: Ik heet de minister van Justitie en de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van harte welkom.

De beraadslaging wordt hervat.

□

Minister **Donner**: Mevrouw de voorzitter. Ik antwoord vandaag in derde termijn, na wederom tijd gehad te hebben om over het antwoord na te denken. Het gevaar daarvan is dat ik daardoor zorgvuldigheid op iedere daadwerkelijke of mogelijke vraag of reactie van de

Kamer. Mijn antwoord roept in dat geval ongetwijfeld weer vele nieuwe reacties en vragen in vierde termijn op. Die kan ik dan vervolgens niet binnen de gestelde tijd beantwoorden, omdat ik wederom in de Tweede Kamer moet zijn. Het antwoord zal ik in dat geval pas een van de volgende dinsdagen kunnen geven. Op die wijze kunnen wij nog een hele tijd doorgaan. Ik zou dat niet betreuren, zo zeg ik in antwoord op de vraag van de heer Van de Beeten. Het was namelijk niet zonder reden dat een interview met mij werd afgenomen in het leeskabinet van deze Kamer en dat de foto erbij op dezelfde plaats werd gemaakt: ik ben hier graag voor wetgeving. Bovendien rechtvaardigt het onderwerp de aandacht. Zoals de heer Witteveen terecht opmerkte gaat het namelijk om twee belangrijke rechtsbelangen die moeten worden verenigd. Enerzijds mogen gelaedeerden niet blijven zitten met de schade die zij onrechtmatig hebben geleden, en anderzijds moeten mogelijke aanspraken niet ten eeuwigdage geldend kunnen worden gemaakt. Maar ook voor discussies in deze Kamer geldt dat ze ooit moeten ophouden.

In aansluiting op het daartoe strekkende verzoek van de heer Witteveen is de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid eveneens aanwezig. Mij moet van het hart dat het niet juist zou zijn als het lot van het voorliggend wetsvoorstel, waarmee een rechtvaardige regeling wordt beoogd voor toekomstige slachtoffers, verknoopt raakt met de vraag of voldoende recht wordt gedaan aan asbestslachtoffers uit het verleden. De heer Kohnstamm sprak in dit verband al treffend over een gijzeling. Het kan en mag niet zo zijn dat indien naar de mening van de Kamer voor de laatstgenoemde slachtoffers te weinig wordt gedaan, wij dan ook, maar dan bewust, niets doen voor toekomstige slachtoffers. Dat lijkt mij principieel onjuist.

Duidelijk is ook dat met de extra garantieregeling inzake beroepsrisico's, die thans wordt opgesteld, de betekenis van de beperking van het wetsvoorstel tot nieuwe gevallen geringer wordt. Met een nieuwe garantieregeling wordt beoogd de civielrechtelijke aansprakelijkheid voor bedrijfsongevallen en beroepsziekten te vervangen. In geval van verborgen beroepsziekten zal de

werknemer zijn schade kunnen claimen bij de verzekeraar van zijn werkgever indien de ziekte zich manifesteert. Is er geen werkgever als de ziekte zich manifesteert, dan kan een beroep worden gedaan op een nog op te richten waarborgfonds. Dat kan ook indien de werkgever zijn verzekeringsplicht niet is nagekomen. De regeling zal gelden voor werknemers en ex-werknemers bij wie een beroepsziekte zich na inwerkingtreding van de regeling openbaart. Daarmee doel ik onder meer op toekomstige asbestslachtoffers. De regeling voor de tegemoetkoming van asbestslachtoffers zal mitsdien nog alleen van belang zijn voor werknemers bij wie de ziekte zich voor de inwerkingtreding heeft geopenbaard, en voor personen bij de ziekte niet aan arbeid is gerelateerd.

De heer Van de Beeten en ik verschillen nog van mening over de vraag of de rechter op basis van artikel 109 van Boek 6 schadevergoedingsplicht onder omstandigheden tot nul mag matigen. Met een beroep op de parlementaire geschiedenis stelt de heer Van de Beeten dat in artikel 109 wordt beoogd een te ruime toepassing van artikel 2 tegen te gaan. Hij verwees naar een discussie uit 1953 tussen prof. Meijers en het toenmalige Kamerlid Van Rijckevorsel. De implicatie daarvan zou zijn dat de rechter niet tot nul mag matigen. Ik vrees dat ons verschil van mening daarmee niet wordt opgelost. In dezelfde discussie vraagt Van Rijckevorsel namelijk of het artikel dat betrekking heeft op de goede trouw – nu spreken wij over redelijkheid en billijkheid – een matigingsrecht overbodig maakt. Meijers antwoordt daarop dat dit inderdaad het geval is, maar dat een bepaling over het matigingsrecht toch noodzakelijk is om de rechter steun te bieden. Hij merkt op: als men een matigingsrecht wil hebben, laat men het dan in de wet zetten, niettegenstaande dat een goede rechter dit ook wel uit het artikel omtrent de goeder trouw zou kunnen halen. Ik leid daaruit af dat het matigingsrecht juist in de wet is opgenomen om de rechter die twijfelt of hij artikel 2 mag toepassen, over de streep te trekken en dus niet om een te ruime toepassing van artikel 2 tegen te gaan.

Onder verwijzing naar artikel 680, leden 5 en 6, van Boek 7, waarin